Raadsvoorstel

Onderwerp:	Portefeuillehouder: Bob Vostermans
Programmabegroting 2023-2026 van de gemeente Beesel	Datum vergadering: 10 november 2022
	Zaaknummer: 297459

Samenvatting

Met dit voorstel leggen we u ter goedkeuring de meerjarig sluitende programmabegroting 2023-2026 (hierna: begroting 2023) van de gemeente Beesel voor. Tevens doen we een voorstel voor de kaderstelling voor investeringen, de mutaties in de investeringsreserve en wijzigingen t.a.v. de paragrafen.
Ter info voegen we als bijlage de concept 2e bestuursrapportage 2022 toe. De inhoudelijke behandeling van de 2e bestuursrapportage 2022 vindt plaats in de raadsvergadering van december 2022. Voorafgaand ontvangt de raad de definitieve geactualiseerde versie.

Voorstel

1. De programmabegroting 2023-2026 vast te stellen;
2. De investeringen 2023 en de bijbehorende dekking goed te keuren;
3. De voorgestelde mutaties 2023 in de investeringsreserve goed te keuren.
4. Instemmen met de voorgestelde wijzigingen t.a.v. de paragrafen zoals in de tabel in dit voorstel is opgenomen.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding
Conform de gemeentelijke financiële verordening biedt het college voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar de begroting ter vaststelling aan de Raad aan. Tijdens de Algemene beschouwingen op 10 november 2022 is het de bevoegdheid van de Raad om de begroting goed te keuren.
De gemeente is verplicht om de begroting 2023 voor 15 november 2022 aan te leveren aan de provincie, de financiële toezichthouder.

2. Doelstelling
Met dit voorstel leggen we u een sluitende meerjarenbegroting ter goedkeuring voor, waarin de inhoudelijke kaders uit de kadernota 2023 en de ambities van de gemeente Beesel voor 2023 en verder zijn vertaald.

3. Uitgangssituatie
In de begroting 2023 vindt u per programma informatie over het beleid voor de jaren 2023-2026 en de financiële vertaling hiervan. In de paragrafen vindt u informatie over een aantal specifiek voorgeschreven onderwerpen, duurzaamheid en het programmabureau.

4. Rol gemeente
De begroting 2023 is mede gebaseerd op ons coalitieprogramma ‘Bouwen aan onze gemeenschap, voor vandaag en morgen’ en de kadernota 2023, waar een eerste vertaling heeft plaatsgevonden. De doelen in de begroting 2023 geven enerzijds invulling aan de wettelijke taken en anderzijds aan de ambities die we als gemeente Beesel hebben. Voor de nieuwe raadsperiode hebben we aangeven samen nog meer invulling te willen geven aan het werken voor én met de Beeselse gemeenschap.

5. Toelichting
Leeswijzer: wat is er nieuw?
In de programmabegroting 2023 hebben we het coalitieprogramma vertaald in beleid en in financiën voor de jaren 2023 t/m 2026. Evenals vorig jaar is de begroting opgedeeld in 4 programma's. In tegenstelling tot voorgaande jaren, hanteren we vanaf begrotingsjaar 2023 een zogenaamde Doelenboom. Concreet betekent dit dat we per programma doelen, subdoelen en activiteiten in beeld brengen, gekoppeld aan onze financiën. Het voordeel van deze manier van werken, is dat we beter inzicht krijgen in de manier waarop onze activiteiten gekoppeld zijn aan onze doelen, of andersom: hoe we onze doelen daadwerkelijk gaan realiseren. Bestaande en nieuwe initiatieven worden langs de doelenboom gelegd waardoor het sneller en eenvoudiger duidelijk wordt in hoeverre deze (nog) bijdragen aan het realiseren van onze doelen. Ook vragen als “wat als we dit niet doen” kunnen hiermee eenvoudiger worden beantwoord.

Het vervallen van de kadernota's voor de paragrafen is eveneens nieuw in deze begroting. Dit lichten we hierna verder toe. Tegelijkertijd met de begroting 2023 ontvangt de Raad de concept 2e bestuursrapportage 2022. Daarin geven we een actueel beeld van de jaarschijf 2022. In de raadscyclus van december behandelt de Raad de definitieve 2e bestuursrapportage 2022.

Financiële positie: hoe staan we ervoor?
In de kadernota 2023 schetsten we reeds een positief beeld over de financiële positie van de gemeente Beesel. De jaarrekening 2021 heeft laten zien dat onder andere het herstelplan en extra Rijksmiddelen hebben geleid tot een positieve jaarafsluiting. Dit heeft ook een positief effect op onze meerjarenbegroting.

De gemeente Beesel staat midden in de samenleving, een samenleving die op dit moment ontzettend veel dynamiek en grote uitdagingen kent. Dit zien we ook terug op het gebied van financiën. Dit hebben we gezien in de Covid-pandemie. Nu zien we dit ook bij onder andere de vluchtelingencrises en de enorme inflatie, onder andere als gevolg van de stijgende energietarieven. Tegelijkertijd zien we volop (financiële) ontwikkelingen op de meer reguliere thema's waar we als gemeente voor aan de lat staan.

In de begroting 2023 hebben we een inschatting gemaakt van de baten en lasten die samenhangen met de te verwachten ontwikkelingen in 2023. Het is echter een illusie om te denken dat we alle toekomstige ontwikkelingen exact in beeld hebben. De begroting is daarmee ook een momentopname voorafgaand

aan het begrotingsjaar zelf. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Om financieel in control te blijven is het zaak om de ontwikkelingen en de financiële gevolgen op de voet te volgen en hierop te acteren. We zullen wendbaar moeten blijven en daarvoor versterken we onze organisatie hier ook op.

De begroting 2023 hebben we realistisch opgesteld. Zo hebben we geen nieuwe taakstellingen in de begroting opgenomen. De bestaande taakstellingen uit de begroting 2022 (Hervormingsagenda Jeugd en Zero based budgetting) hebben we gehandhaafd. Verder zetten we de extra baten die we uit het Gemeentefonds ontvangen voor de Loon- en prijsontwikkeling (LPO) volledig in voor lastenstijging als gevolg van de inflatie. Realistisch begroten is echter niet zonder risico, zeker niet in de huidige omstandigheden. De huidige financiële positie van de gemeente is goed. We hebben meerjarig een positief begrotingssaldo, een robuuste reservepositie en we financieren onze ambities grotendeels met eigen vermogen.

Kadernota's paragrafen

De Raad heeft in juli 2022 de financiële verordening vastgesteld. Daarin is bepaald dat we vanaf de begroting 2023 de kaders voor de paragrafen opnemen in de paragrafen zelf en niet langer in aparte kadernota's. Op deze manier is per paragraaf in een oogopslag duidelijk welke kaders hiervoor gelden. Naast kaders, waren er in een aantal kadernota's ook aanvullende (beleids- of uitvoerings-) uitgangspunten opgenomen. Ook zijn in het verleden beleidsdocumenten "gepromoveerd" naar kadernota. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ons Treasurystatuut die de kadernota vormt voor de paragraaf Financiering. Wanneer we alle kadernota's zondermeer zouden intrekken, dan zou daarmee automatisch beleid worden ingetrokken. Vandaar dat voor een aantal paragrafen een (aanvullende) nota overblijft. In onderstaande tabel hebben we per paragraaf aangegeven wat er met ingang van de begroting 2023 gaat wijzigen.

Paragraaf	**Kadernota**	**Wijziging**
A. Weerstandsvermogen	Kadernota Weerstandsvermogen	Kaders in paragraaf opgenomen, waardoor kadernota wordt ingetrokken.
B. Kapitaalgoederen	Kadernota Kapitaalgoederen	Kaders in paragraaf opgenomen, waardoor kadernota wordt ingetrokken.
C. Financiering	Treasurystatuut	Treasurystatuut blijft gehandhaafd. Alleen de stempel "kadernota" vervalt.
D. Bedrijfsvoering	Kadernota Bedrijfsvoering (vastgesteld door college)	Kadernota is verouderd en is inmiddels vervangen door het koersdocument.
E. Verbonden partijen	Kadernota Verbonden partijen	Kaders in paragraaf opgenomen, waardoor kadernota wordt ingetrokken.
F. Grondbeleid	Kadernota Grondbeleid	Kaders in paragraaf opgenomen, waardoor kadernota wordt ingetrokken.
G. Lokale heffingen	Kadernota Lokale heffingen	Kaders in paragraaf opgenomen, waardoor kadernota wordt ingetrokken.
H. Duurzaamheid	Duurzaamheidsvisie	Duurzaamheidsvisie blijft gehandhaafd. Alleen de stempel "kadernota" vervalt.
I. Programmabureau	Geen kadernota	Nvt

Investeringen

In de begroting 2023 hebben we per programma een overzicht opgenomen van de investeringen en de dekking hiervan. Met het goedkeuren van de begroting, stemt u ook in met deze investeringen. Hiervoor ontvangt u geen apart raadsvoorstel. Wel is het zo dat separate voorstellen aan u worden voorgelegd conform beleid en afspraken die van toepassing zijn op de inzet van de betreffende investering.

Investeringsreserve

Ook de mutaties in de (investerings-)reserves hebben we opgenomen in de voorliggende begroting. Met het goedkeuren van de begroting 2023 stemt u ook in met deze mutaties.
In de onderstaande tabel geven we een overzicht van de geraamde stortingen en onttrekkingen uit de investeringsreserve in jaarschijf 2023. Dit betreffen zowel geraamde mutaties die reeds eerder door u zijn geaccordeerd als de mutaties die in deze begroting nieuw zijn opgenomen.

Progr.	Mutaties 2023	Bedrag mutatie (x €1000)
	Totaal saldo 01-01-2023	**9.365**
	Conform begroting 2022 (Primair en 1e berap)	
1	Draaksteken	-125
3	Opstellen omgevingsvisie	-75
	Begroting 2023	
1	Aansluiting bij Premium Wandelroute	-25
2	Kader 12 Samenhang in laagdrempelige informatieuitvraag	-60
2	Kader 13: Inclusiefste gemeente van Nederland	-60
3	Kader 15: opstellen omgevingsvisie (ophoging naar € 150.000)	-75
3	Aanpak Wonen	-200
3	Implementatie omgevingswet	-150
3	Groenbeheerplan	-50
4	Toezichthouder veiligheid	-70
Overhead	Vac medw. GR / Belastingen uit ZBB	-76
Overhead	Implementatiekosten ICT applicaties en transitiekosten naar Cloud	-447
Overhead	Beleidsmedw. P&O	-50
	Totaal mutaties jaarschijf 2023	**-1.463**
	Totaal saldo 31-12-2023	**7.902**

6. Visie Blij in Beesel

De basis van onze begroting is het coalitieakkoord ‘Bouwen aan onze gemeenschap, voor vandaag en morgen’. De gemeenschapsvisie Blij in Beesel ligt hieraan ten grondslag. Alle onderdelen uit deze gemeenschapsvisie komen nadrukkelijk terug in onze begroting.

7. Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is een integraal onderdeel van de onderliggende programma’s van deze begroting.

8. Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid raakt alle programma’s. Daarom is er vanaf 2020 voor gekozen om in een paragraaf ‘Duurzaamheid’ een integraal beeld te schetsen van het beleid op de vijf duurzaamheidsthema’s. De financiële vertaling van de diverse duurzaamheidsmaatregelen en -projecten is in de betreffende programma’s opgenomen.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2023 – 2026
2. 2e bestuursrapportage 2022